

A KÚRIA

Önkormányzati Tanácsának

végzése

Az ügy száma: Köf.5.064/2024/2.

A tanács tagjai: Dr. Kalas Tibor a tanács elnöke, Dr. Demjén Péter előadó bíró, Dr. Balogh Zsolt bíró, Dr. Dobó Viola bíró, Dr. Hajnal Péter bíró

Az indítványozó: Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal

Az indítványozó képviselője: Dr. Fazakasné Dr. Veszprémy Anna Mária kamarai jogtanácsos

Az érintett önkormányzat: Balmazújváros Város Önkormányzata

Cím1

Az ügy tárgya: önkormányzati határozat törvényességének vizsgálata

Rendelkező rész

A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítja hatáskörének a hiányát és kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező bíróság kijelölése iránti eljárás lefolytatását.

A végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] Balmazújváros Város Önkormányzat Polgármestere a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 146/L. § (1) bekezdése szerinti hatáskörében eljárva 2024. június 10. napján az önkormányzat többségi tulajdonában lévő Kft.1 2024. évi üzleti tervének elfogadása tárgyában meghozta a 21/2024. (VI.10.) számú PM határozatát.

[2] A Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal (a továbbiakban: felperes) a Debreceni Törvényszékhez (a továbbiakban: a Törvényszék) előterjesztett keresetében a Határozat megsemmisítését kérte.

[3] A Debreceni Törvényszék a 3.K.701.134/2024/2. számú végzésével a hatáskörének hiányát megállapította és elrendelte a keresetlevél áttételét a Kúriához. Kifejtette, hogy A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 3:109. § (2) bekezdése szerint a gazdasági társaság legfőbb szervének feladata a társaság alapvető üzleti és személyi kérdéseiben való döntéshozatal. Az Mötv. 107. §-a szerint a helyi önkormányzatot – törvényben meghatározott eltérésekkel – megilletik mindazok a jogok és terhelik mindazok a kötelezettségek, amelyek a tulajdonost megilletik, terhelik. A tulajdonost megillető jogok gyakorlásáról a képviselő-testület rendelkezik. Ezért a Törvényszék megítélése szerint az üzleti terv elfogadása, az önkormányzat képviselő-testületének olyan általános jellegű, normatív határozata, amelynek megalkotása jogszabályban rögzített kötelezettség is, és ami alapvetően és általánosságban meghatározza a Kft.1 működését. Ezáltal az annak jogszabályba ütközésének vizsgálatára irányuló eljárásra a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) XXV. fejezete alkalmazandó, amire a Kp. 12. § (2) bekezdés c) pontja alapján a Kúria rendelkezik hatáskörrel.

[4] A Kp. 12. § (1) bekezdése szerint a törvényszék hatáskörébe tartoznak azok a közigazgatási perek és egyéb közigazgatási bírósági eljárások, amelyek elbírálását törvény nem utalja a Kúria vagy az ítéltábla hatáskörébe.

[5] A Kp. 12. § (2) bekezdése értelmében az ítéltábla jár el elsőfokon

a) az eljáró közigazgatási szerv kijelölésére irányuló eljárásban, valamint

b) a törvény által hatáskörébe utalt ügyben.

[6] A Kúria a Kp. 12. § (3) bekezdése szerint első és végső fokon jár el

a) az alkotmányjogi panasz orvoslása eljárási eszközének megállapítására irányuló eljárásban,

b) a helyi önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközésének vizsgálatára irányuló eljárásban,

c) a helyi önkormányzat jogalkotási kötelezettségének elmulasztása miatti eljárásban,

d) a felosztatás kivételével a gyülekezési joggal kapcsolatos eljárásban, valamint

e) a törvény által hatáskörébe utalt ügyben.

[7] A Kp. 139. §-a kimondja, hogy a Kp. rendelkezéseit az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközésének vizsgálatára irányuló, a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettségének elmulasztása miatti, továbbá a helyi önkormányzat képviselő-testületének normatív határozata vagy a meghozatalára irányuló kötelezettség elmulasztása megállapítására irányuló eljárásokban az e fejezetben foglalt eltérésekkel, a normakontroll sajátosságaira figyelemmel kell alkalmazni.

[8] A bíróságok szervezetről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 24. § (1) bekezdés f) pontja alapján a Kúria dönt az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközéséről és megsemmisítéséről, a h) pont szerint eljár továbbá a hatáskörébe tartozó egyéb ügyekben.

[9] A Törvényszék a hatáskörének hiányát arra tekintettel állapította meg, hogy a keresettel támadott Határozat normatív határozatnak minősül.

[10] A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) közjogi szervezetszabályozó eszközökről szóló VI. fejezetében található 23. § (2) bekezdése értelmében normatív határozatban szabályozhatja a helyi önkormányzat képviselő-testülete a saját és az általa irányított szervek tevékenységét és cselekvési programját, valamint az általa irányított szervek szervezetét és működését. A Jat. 24. § (1) bekezdése szerint a közjogi szervezetszabályozó eszköz jogszabállyal nem lehet ellentétes. A közjogi szervezetszabályozó eszközben jogszabály rendelkezése nem ismételhető meg.

[11] A Kp. 139. §-ával a jogalkotó teljessé tette a helyi önkormányzatok normaalkotási tevékenységének közigazgatási bírói kontrollját azzal, hogy a közjogi szervezetszabályozó eszközök tekintetében is biztosítja az Önkormányzati Tanács hatáskörét [vö: Bszi. 24. § (1) bekezdés h) pont]. Ezen normakontroll hatáskör azonban csak a Jat. 23. § (2) bekezdése szerinti normatív határozatokra terjed ki és nem azonosítható a Bszi. 24. § (1) bekezdés f) pontjában rögzített hatáskörrel. (Köf.5032/2023/2.)

[12] A Kúria Önkormányzati Tanácsa ezért vizsgálta, hogy a Határozat normatív határozatnak minősült-e.

[13] Annak eldöntése során, hogy egy határozat normatív határozatnak minősült-e, annak van jelentősége, hogy azzal a Jat. 23. § (2) bekezdésében foglaltak szerint a helyi önkormányzat képviselő-testülete – illetve adott esetben a képviselő-testület hatáskörében eljáró polgármester – csupán a saját és az általa irányított szervek tevékenységére, cselekvési programjára, vagy az általa irányított szervek szervezetére és működésére vonatkozó rendelkezést alkot. A normatív határozat tehát intern jogi aktus, amely nem általánosan, hanem csak magára, illetve az általa irányított szervekre kötelező.

[14] A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította, hogy a Határozat az önkormányzat többségi tulajdonában lévő Kft.1 működését érinti ugyan, de az üzleti terv elfogadása egyedi döntés, az normatív tartalommal nem bír. Így az előzőekben kifejtettek szerint nem minősül intern jogi aktusnak, tehát bár azt a polgármester az Mötv. 146/L. § (1)

bekezdése szerinti felhatalmazása alapján a helyi önkormányzat képviselő-testületének hatáskörében eljárva hozta, az nem minősült normatív határozatnak sem a címzettje, sem a szabályozás tárgya alapján. Ilyen önkormányzati határozat jogszabálysértő voltának vizsgálatára pedig az Önkormányzati Tanács előtti eljárás keretei között nincs lehetőség. (Köf.5028/2020/3. Köf.5032/2023/2.)

[15] A Kp. 139. §-a alapján alkalmazandó 14. § (1) bekezdése szerint a bíróság hatáskörének és illetékességének hiányát hivatalból veszi figyelembe.

[16] A kifejtettekre tekintettel a Kúria Önkormányzati Tanácsa – figyelemmel arra, hogy a Határozat nem minősül normatív határozatnak – a hatáskörének hiányát állapította meg, azzal, hogy a Határozat felülvizsgálatára – az álláspontja szerint – a Kp. 12. § (1) bekezdése alapján hatáskörrel és a 13. § (1) bekezdés e) pontja szerint illetékes Debreceni Törvényszék jogosult.

[17] Figyelemmel azonban arra, hogy a Kp. 47. § (3) bekezdése értelmében, ha valamely bíróság hatáskörének vagy illetékességének hiányát valamely okból már jogerősen megállapította, az utóbb eljáró bíróság nem hozhat ezzel az okkal ellentétes olyan határozatot, amellyel a saját hatáskörét vagy illetékességét megtagadva az ügyet az előbb eljáró bírósághoz teszi át, mellőzte a keresetlevél áttételét és a Kp. 15. § (3) bekezdés b) pontja alapján kezdeményezte, hogy a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságot a Kúria jelölje ki és utasítsa az eljárás lefolytatására.

A döntés elvi tartalma

[18] *Egyedi ügyben hozott önkormányzati határozat jogszerűségének vizsgálata nem tartozik az Önkormányzati Tanács hatáskörébe.*

Záró rész

[19] A Kúria Önkormányzati Tanácsa a Kp. 141. § (2) bekezdése szerint tárgyaláson kívül járt el.

[20] A Kúria által hozott határozat ellen fellebbezésnek a Kp. 112. § (2) bekezdése, felülvizsgálatnak a Kp. 116. § d) pontja alapján nincs helye.

Budapest 2025. január 21.

Dr. Kalas Tibor s.k. a tanács elnöke

Dr. Demjén Péter s.k. előadó bíró

Dr. Balogh Zsolt s.k. bíró

Dr. Dobó Viola s.k. bíró

Dr. Hajnal Péter s.k. bíró